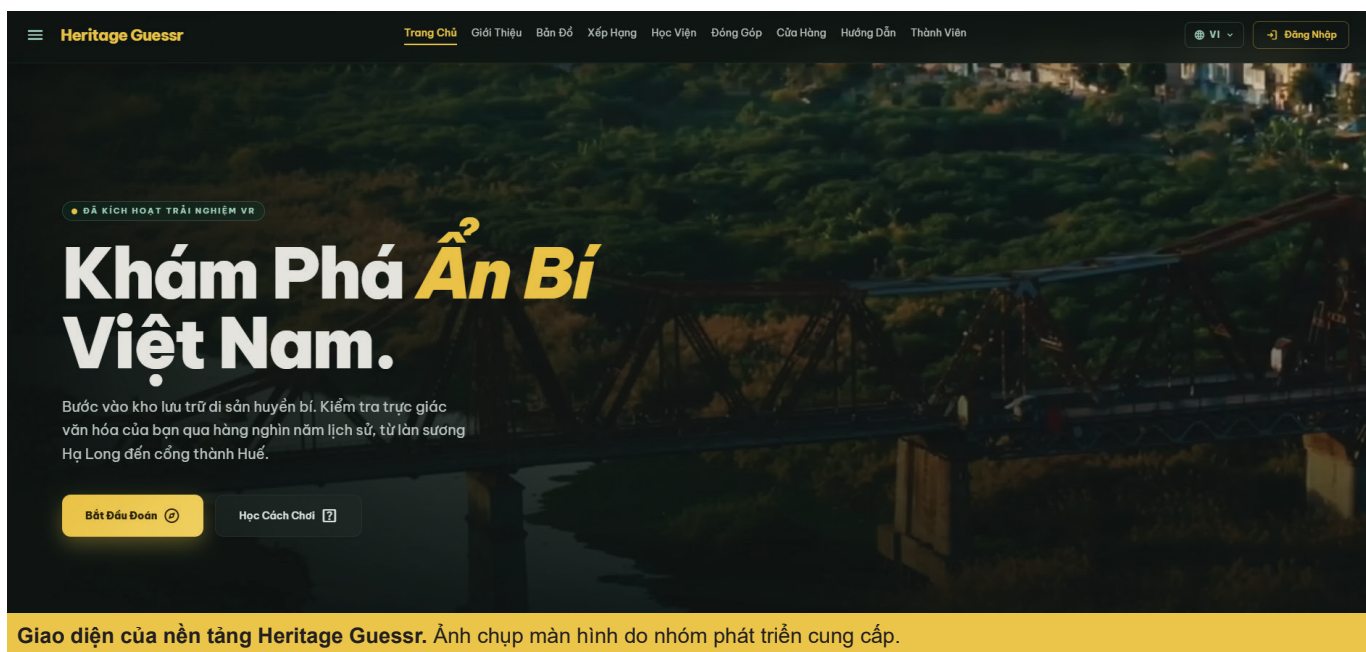

Người trẻ ứng dụng trí tuệ nhân tạo để lan tỏa di sản văn hóa Việt

“

Trong bối cảnh chuyển đổi số diễn ra mạnh mẽ, việc đổi mới phương thức tiếp cận tri thức lịch sử và văn hóa trở thành yêu cầu cấp thiết. Nền tảng Heritage Guessr là một thử nghiệm theo hướng đó, khi tích hợp trí tuệ nhân tạo (AI), công nghệ hình ảnh 360° và cơ chế trò chơi hóa để xây dựng trải nghiệm học tập tương tác, góp phần lan tỏa giá trị di sản văn hóa Việt Nam theo cách tiếp cận phù hợp với thế hệ trẻ.

”

Đổi mới cách tiếp cận lịch sử, văn hóa Việt trong kỷ nguyên số - Yêu cầu và thách thức

Sự phát triển của môi trường số đã làm thay đổi đáng kể cách thức tiếp cận thông tin của người trẻ. Nội dung ngắn, trực quan và có tính tương tác cao ngày càng chiếm ưu thế, trong khi các phương pháp truyền tải tri thức truyền thống, đặc biệt trong lĩnh vực lịch sử và văn hóa, vẫn chủ yếu dựa trên hình thức tĩnh và thiên về ghi nhớ. Bên cạnh đó, do thiếu kinh phí tu bổ, tôn tạo nên nhiều di tích lịch sử đang có dấu hiệu bị lãng quên.

Mặc khác, ngoài giáo dục, nhu cầu lan tỏa hình ảnh Việt Nam đến bạn bè quốc tế và kết nối người Việt xa xứ với quê hương cũng ngày càng được quan tâm. Điều đó mở ra cơ hội cho các nền tảng số kể câu chuyện về Việt Nam bằng hình thức trực quan, tương tác và phù hợp hơn với hành vi người dùng hiện đại.

Hiện nay, trên thị trường đã có một số sản phẩm giải quyết bài toán này như website thông tin, tài liệu học tập, video du lịch, chatbot AI hoặc các nền tảng tra cứu. Tuy nhiên, phần lớn các giải pháp mới chỉ xử lý từng lát cắt riêng lẻ: giải pháp mạnh về thông tin thì thiếu

tương tác; giải pháp mạnh về tương tác lại thiếu chiều sâu nội dung; còn giải pháp mạnh về hình ảnh thì chưa thực sự phục vụ học tập. Ngoài ra, công cụ AI có thể trả lời nhanh nhưng chưa tạo ra được trải nghiệm có cấu trúc, nơi người dùng vừa được thử thách, vừa được hỗ trợ và có thêm động lực để tìm hiểu sâu hơn.

Điểm hạn chế của các giải pháp hiện nay thường tập trung ở ba yếu tố: trải nghiệm chưa đủ hấp dẫn để duy trì tương tác lâu dài; nội dung học tập và hoạt động khám phá còn tách rời; AI chủ yếu dừng ở vai trò hỏi - đáp.

Nhu cầu đặt ra là cần có một nền tảng có thể chuyển việc tiếp cận lịch sử, địa lý và văn hóa Việt Nam từ trạng thái thụ động sang chủ động; từ ghi nhớ đơn lẻ sang quan sát, suy luận và khám phá. Nền tảng đó cần đủ trực quan để dễ tiếp cận, đủ chiều sâu để tạo giá trị học tập và đủ tin cậy để có thể sử dụng trong môi trường giáo dục.

Trong bối cảnh đó, nền tảng AI kết hợp game hóa Heritage Guessr của nhóm học sinh đến từ Trường trung học cơ sở (THCS) và trung học phổ thông (THPT) Dewey, Hà Nội (đội Neural Ninjas) được xây dựng như một nỗ lực nhằm tạo ra hình thức tiếp cận mới, giúp người dùng tìm hiểu, khám phá và gắn bó với văn hóa Việt Nam thông qua trải nghiệm số có tính tương tác, chiều sâu và sự hỗ trợ phù hợp của AI. Mục tiêu của sản phẩm không chỉ là giúp người dùng

có thêm kiến thức mà còn giúp họ quan sát kỹ hơn, suy luận nhiều hơn, ghi nhớ lâu hơn và từ đó hình thành sự gắn kết sâu sắc hơn với văn hóa Việt Nam.

Khám phá, lan tỏa di sản văn hóa Việt Nam bằng trí tuệ nhân tạo

Heritage Guessr (<https://heritageguessr.com>) là một ứng dụng web giáo dục tương tác hoạt động trên trình duyệt, được phát triển từ một câu hỏi cụ thể: làm thế nào để người trẻ không chỉ biết về lịch sử, địa lý, di sản và văn hóa Việt Nam mà thực sự quan tâm và muốn khám phá.

Sản phẩm cho phép người dùng khám phá danh lam thắng cảnh và di tích lịch sử qua trải nghiệm thực tế ảo (VR) hoặc ảnh 360°, tương tác với AI để nhận gợi ý học tập, sau đó trả lời tên địa danh và năm xây dựng hoặc thành lập. Khác với các hệ thống cung cấp thông tin đơn thuần, nền tảng được xây dựng theo mô hình “học thông qua khám phá”. Theo đó, người dùng quan sát hình ảnh, phân tích bối cảnh và đưa ra câu trả lời về tên địa danh, thời điểm hình thành hoặc các yếu tố liên quan. Trong quá trình đó, hệ thống AI cung cấp gợi ý nhằm hỗ trợ tư duy, thay vì đưa ra đáp án trực tiếp.

Đáng chú ý, hệ thống sử dụng AI/xử lý ngôn ngữ tự nhiên (NLP - Natural Language Processing) để chấm đáp án theo ngữ nghĩa thay vì so sánh và khớp thông tin

Heritage Guessr: Định hình lại cách tiếp cận di sản Việt. Nguồn: Đội Neural Ninjas cung cấp.

Đội Neural Ninjas, Trường THCS và THPT Dewey (Hà Nội), giành giải Nhất cuộc thi AI Young Guru với dự án Heritage Guessr. Ảnh: TH.

một cách máy móc giúp việc phản hồi linh hoạt, tự nhiên và phù hợp với cách diễn đạt thực tế của người dùng.

Điểm cốt lõi của Heritage Guessr là AI không được sử dụng như một yếu tố trình diễn công nghệ mà để tạo giá trị thực sự cho người dùng và cho hệ thống. Cụ thể, AI được ứng dụng trong 4 chức năng chính: chấm đáp án, hỗ trợ gợi ý trong quá trình chơi, tự động hóa các bước xử lý dữ liệu (Data pipeline) và kiểm duyệt dữ liệu cộng đồng. Bên cạnh đó, hệ thống còn cá nhân hóa trải nghiệm bằng cách phân tích hành vi người dùng như mức độ chính xác, thời gian trả lời, xu hướng quan tâm theo vùng miền để điều chỉnh độ khó và gợi ý nội dung phù hợp hơn.

Các chức năng của Heritage Guessr không tách rời nhau mà tạo thành một vòng giá trị liên kết: Chơi để học, học để hiểu, hiểu để gắn bó, và gắn bó để tiếp tục đóng góp cho hệ sinh thái. Chính vì vậy, đây không chỉ là một trò chơi, mà là một nền tảng giao thoa giữa giáo dục, công nghệ, trải nghiệm số và nỗ lực lan tỏa di sản văn hóa Việt Nam.

Heritage Guessr được thiết kế như một hệ sinh thái trải nghiệm gồm ba lớp: trải nghiệm khám phá, học tập chiều sâu và vận hành mở rộng thông qua cộng đồng.

Ở lớp trải nghiệm cốt lõi (Rank): Người chơi tham gia xếp hạng và tích lũy thứ hạng bằng việc trả lời chính xác tên và năm thành lập của các địa danh, di tích lịch sử thông qua việc quan sát và phân tích hình ảnh VR được tích hợp trong hệ thống.

Ở lớp khám phá và học sâu hơn (Explore và Study): Tính năng Explore cho phép người dùng khám phá các địa danh, di tích lịch sử hoặc danh lam thắng cảnh nổi tiếng trên phạm vi toàn Việt Nam. Tính năng này phục vụ nhu cầu khám phá nhanh theo vùng miền, theo hành trình tùy theo nhu cầu, sự quan tâm của người dùng. Còn Study là kho dữ liệu và thông tin về lịch sử, địa lý của Việt Nam. Người dùng có thể đọc nội dung cô đọng trước, sau đó đi sâu hơn qua các nguồn tài liệu đính kèm.

Ở lớp cộng đồng (Community): Thông qua tính năng Community, người dùng có thể gửi thêm địa danh vào hệ thống theo hướng dẫn nhập liệu. Dữ liệu không được đưa thẳng lên hệ thống, mà phải qua các lớp kiểm duyệt AI và kiểm tra độ tin cậy trước khi tích hợp. Cơ chế này giúp cơ sở dữ liệu liên tục được cập nhật nhưng vẫn đảm bảo chất lượng.

Heritage Guessr hướng đến ba nhóm người dùng chính. Thứ nhất là học sinh và thanh niên cần một cách tiếp cận mới hơn với lịch sử, địa lý, văn hóa Việt Nam. Nhóm thứ hai là giáo viên và nhà trường, những người cần thêm công cụ để trò chơi hóa bài giảng và tăng mức độ tham gia thực chất trong lớp học, giúp quá trình giảng dạy mang lại hiệu ứng thú vị và hiệu quả hơn. Thứ ba là du khách, bạn bè quốc tế, người Việt xa xứ và cộng đồng yêu văn hóa có nhu cầu khám phá Việt Nam theo hướng dễ tiếp cận.

Sản phẩm tạo ra môi trường giúp người dùng quan sát, đặt câu hỏi, nhận gợi ý, suy luận và tự đưa ra câu trả lời. Chính vì thế, việc tiếp cận văn hóa, lịch sử không còn là một quá trình tiếp nhận một chiều mà trở thành một hành trình khám phá chủ động, giàu trải nghiệm và phù hợp hơn với người dùng trong môi trường số.

Đại diện đội Neural Ninjas chia sẻ: “Chúng em mong muốn sản phẩm sẽ vượt ra khỏi phạm vi một ý tưởng game thông thường để trở thành một công cụ có tiềm năng ứng dụng trong dạy học, trải nghiệm văn hóa và lan tỏa giá trị Việt Nam trong môi trường số”.

Mới đây, vượt qua hơn 26.000 thí sinh và 15.000 đội thi, dự án Heritage Guessr của đội Neural Ninjas đã giành giải Nhất cuộc thi Sáng tạo trí tuệ nhân tạo (AI Young Guru) dành cho học sinh THPT và trung cấp nghề toàn quốc.

Trí tuệ nhân tạo trở thành cầu nối đưa người trẻ đến gần văn hóa Việt

Heritage Guessr được định vị là sản phẩm “học mà chơi, chơi mà học”. Trải nghiệm cốt lõi của sản phẩm không ép người dùng đi theo một lộ trình học tập cứng nhắc mà dẫn dắt bằng sự tò mò, khám phá và phản hồi ngay trong quá trình chơi. Điều này giúp tri thức văn hóa trở nên gần gũi, dễ tiếp cận và giảm áp lực hơn với người học.

Về thử nghiệm thực tế, Heritage Guessr đã được triển khai tại chương trình DGS Adventure của Trường Dewey Tây Hồ Tây và Trường THPT Lương Văn Can với hơn 300 học sinh tham gia. Việc học sinh sẵn sàng tương tác với mô hình khám phá lịch sử, địa lý theo cách mới cho thấy sản phẩm đã chạm đúng nhu cầu thực tế, đồng thời phản ánh khoảng cách giữa cách học truyền thống và trải nghiệm học tập nhập vai bằng công nghệ.

Kết quả triển khai ban đầu cho thấy Heritage Guessr bước đầu giúp học sinh hứng thú học tập hơn nhờ cơ chế khám phá, xếp hạng, phần thưởng và tương tác chủ động. Giá trị của sản phẩm không chỉ nằm ở việc truyền đạt thông tin mà còn ở khả năng biến quá trình tiếp nhận kiến thức thành trải nghiệm, từ đó tạo động lực học tập rõ ràng hơn.

Với giáo viên, sản phẩm mang lại thêm công cụ để tổ chức học tập tích cực, tăng mức độ tham gia của học sinh và hỗ trợ triển khai phương pháp trò chơi hóa trong giảng dạy. Điều này đặc biệt có ý nghĩa trong bối cảnh lớp học hiện nay cần những công cụ có thể kết nối nội dung học với hành vi và hứng thú thực tế của người học nhiều hơn.

Với du khách, người yêu văn hóa và người Việt xa xứ, Heritage Guessr có thể trở thành điểm khởi đầu để tiếp cận để bước vào không gian văn hóa Việt Nam. Sản phẩm không thay thế trải nghiệm thực địa nhưng có thể đóng vai trò như “cánh cửa đầu tiên”, giúp người dùng tiếp cận địa danh và di sản bằng hình thức trực quan, dễ hiểu và có định hướng hơn.

Ở phạm vi rộng hơn, Heritage Guessr có tiềm năng góp phần quảng bá văn hóa, hỗ trợ giáo dục di sản và tạo ra cách kể chuyện mới về Việt Nam trên môi trường số.

Đại diện đội Neural Ninjas bày tỏ: “Thế hệ trẻ chúng em cần làm chủ công nghệ để đổi mới giáo dục, lan tỏa văn hóa và đặc biệt là phục vụ đất nước. Chúng em tin rằng Heritage Guessr có thể góp phần hiện thực hóa các chủ trương, chính sách của Nhà nước bằng những hành động và kết quả cụ thể”.

Heritage Guessr là nỗ lực nghiêm túc trong việc kết hợp công nghệ AI, tư duy phát triển sản phẩm và trách nhiệm của thế hệ trẻ đối với văn hóa Việt Nam trong kỷ nguyên số. Sản phẩm không chỉ giải bài toán làm cho việc học lịch sử, địa lý trở nên hấp dẫn hơn mà còn mở ra cách tiếp cận mới để người trẻ kết nối với bản sắc dân tộc thông qua trải nghiệm số.

Điểm khác biệt của Heritage Guessr nằm ở việc AI được đặt đúng vai trò: hỗ trợ người học, nâng cao chất lượng hệ thống, mở rộng dữ liệu và kiểm soát nội dung thay vì thay thế hoàn toàn con người. Với những thử nghiệm thực tế trong môi trường học đường, dự án cho thấy đây là một ý tưởng đáng chú ý và có tiềm năng phát triển thành nền tảng giá trị dài hạn trong giáo dục, quảng bá văn hóa và kết nối cộng đồng.

Theo đại diện đội Neural Ninjas, AI không chỉ là công cụ tạo ra sự tiện lợi mà còn góp phần khơi dậy tri thức, tình yêu dân tộc và lòng tự hào dân tộc. “Chúng em hy vọng nền tảng có thể đóng góp một phần trong việc gìn giữ bản sắc Việt Nam”. Với tinh thần đó, Heritage Guessr được phát triển thành một sản phẩm công nghệ với cách tiếp cận mới trong việc kết nối, quảng bá và góp phần lan tỏa di sản văn hóa Việt Nam thông qua trải nghiệm số: gần gũi hơn với người trẻ, dễ tiếp cận hơn với cộng đồng quốc tế và có khả năng lan tỏa bền vững trong tương lai với tinh thần “gìn giữ - lan tỏa - kết nối” ✍

BH